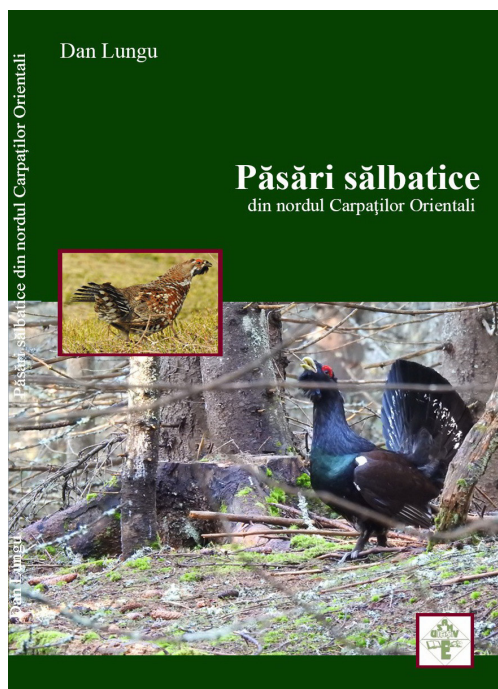

Dan Lungu, Păsări sălbatice din nordul Carpaților Orientali, Editura "Ion Ionescu de la Brad", Iași, 2020, 282 p., ISBN 978-973-147-377-2

Pasiunea pentru studierea vieții sălbatice este prima trăsătură care se evidențiază după parcurgerea unei noi cărți elaborate de Dan Lungu, o incursiune în viața păsărilor din nordul Carpaților Orientali. Autorul, specialist în silvicultură, reușește o documentație fotografică ornitologică de excepție, pentru 43 de specii de păsări din bazinul râului Bistrița. Explicațiile de natură morfologică, ecologică și etologică trădează experiența cinegetică și formația vânătoarească de debut. Multe dintre imaginile surprinse și interpretate ecologic pot fi considerate inedite pentru comportamentul unor specii sedentare sau de pasaj, mai frecvente sau mai rare, mai cunoscute sau mai puțin cunoscute de către publicul larg.

Fiecare specie este prezentată mai amplu sau mai succint, în funcție de pregnanța caracteru-

lui ruderal. Mai detaliat sunt descrise speciile "timide" sau extrem de prudente, cele endemice și cele care suportă greu ecosistemul antropizat. Cititorul parcurge cu plăcere și interes expunerea imagistică și explicativă a familiei Tetraonide, care cuprinde peste 30% din lucrare. Prezentarea amănunțită a cocoșului de munte (*Tetrao urogallus*), a cocoșului de mesteacăn (*Lyrurus terix*) și a ieruncii (*Tetrastes bonasia*) reflectă afecțiunea și interesul aparte al autorului pentru zona montană sălbatică. Prezența potârnicșii (*Perix pernix*) în zona montană este puțin cunoscută sau ignorată chiar de către cunoscători, iar imaginile cu potârnicși printre arbori de molid sunt inedite.

Modul de abordare și sistematizare a speciilor prezentate începe cu ecosistemele pădurii de limită și gol alpin și coboară treptat, până la cursurile de apă și localitățile din preajma acestora, respectiv de pe vârfurile Munților Rodnei, până în bazinul Dornelor și valea Bistriței. Comentariile și explicațiile sunt presărate cu observații personale, sau culese și înregistrate de la localnici - munteni de-ai locului, precum și de la personalul tehnic silvic – pădurari, tehnicieni, ingineri.

Din lectură se întrezărește cu ușurință, dragostea și respectul autorului pentru locurile natale de pe valea Bistriței, pentru Munții Bistriței, Munții Maramureșului, Obcinile Bucovinei, dar mai ales pentru cei care l-au format ca om și ca specialist, începând cu tatăl său, Neculai Lungu până la Academicianul Ioan Milescu.

Putem spune că această carte se adresează unei palete largi de cititori, așa cum mărturisește însuși autorul: "...este adresată copiilor, tinerilor, adulților și bătrânilor, în general celor care sunt iubitori de natură".

Gabriel Dănilă

Paul Mason: Postcapitalismul: Un ghid pentru viitorul nostru „Sfârșitul capitalismului a început”. Ed. Litera 2020, București. 447 p. ISBN 978-606-33-4475-6.

PAUL MASON POSTCAPITALISMUL UN GHID PENTRU VIITORUL NOSTRU

„Sfârșitul capitalismului a început.“

TRADUSĂ ÎN 17 LIMBI

„Cea mai importantă carte despre economia și societatea noastră publicată în timpul vieții mele.“

Irvine Welsh

În lunga serie a gânditorilor preocupați de viitorul nostru – cât o mai fi de comun doar Dumnezeu știe – Paul Mason vine cu o analiză argumentată, tehnologic de data aceasta, a crizei prin care trece neoliberalismul contemporan. Spre deosebire de predecesorii săi într-ale criticii din interior a capitalismului (Joseph Schumpeter, Thomas Piketty, Carmenn Reinhard, Keneth Rogoff), Paul Mason își fundamentează demersul științific pe ciclurile Kondriatev, nepermis de neglijate de analiștii contemporani, reliefând astfel câteva din situațiile paradoxale pe care tehnologia informației le-a creat în ultimele patru decenii.

Cel puțin din punct de vedere tehnic, cartea este o mică capodoperă: pe lângă indexul alfabetic de la final, ce ajută cititorul să reia orice fir narativ (nu neapărat după lecturarea integrală a opusului), cititorul beneficiază de o serie de referințe bibliografice atent alese și comentate. Carmen Ardelean, traducătoarea și autoarea adnotărilor, a făcut, la rândul ei, o treabă excelentă, exceptând turboventilator, asimilat motorului cu reacție. Este una din puținele cărți ce m-au determinat să schimb radical structura cursului de economie, ajutându-mă să înțeleg nu doar complicatul lanț de

cauze și efecte, dar și în ce a constat istețimea „croitorilor” high-tech, cărora le-am căzut cu toții victimă.

Opusul este structurat în trei părți, aproximativ egale ca întindere iar simpla enunțare a câtorva titluri este mai mult decât suficientă pentru a atrage atenția (și interesul, nu-i așa, că doar vorbim de economie) cititorului. Că „neoliberalismul nu mai funcționează” vedem cu toții. Culmea este că nu mai funcționează din cauza renunțării la ultima reminiscență ale doctrinei mercantiliste: acoperirea în aur a rezervelor valutare. Aceasta a deschis larg poarta speculațiilor monetare, iar noua cripto-monedă lansată de China ar trebui să ne sperie mult mai tare decât pandemia. „Unde lungi, memorie scurtă” este titlul celui de-al doilea capitol și se referă exclusiv la misterioasele cicluri Kondriatev, a căror existență este încă pusă sub semnul îndoielii de unii apostoli a neoliberalismului.

Analizând criza din 2008 autorul constată că piața este tot mai puțin liberă tocmai din cauza capitalismului, dându-i astfel dreptatea înapoi lui Karl Marx, primul ce a evaluat corect puterea auto-distructivă a capitalismului. Dar, pe lângă tripleta comunistă, ce pare acum o biată țintă falsă, a existat și Rudolf Hilferding, primul socialist ce a înțeles consecințele profunde implicații ale apariției și consolidării capitalului financiar; fiind medic de formație, a avut un instrumentar analitic mult mai eficace (nu, nu are nicio legătură cu...).

Lecturând acest capitol îți schimbi total părerea (preformată și deformată, grație mass-mediei) despre școala economică dezvoltată în URSS în perioada stalinistă, chită pe desființarea capitalismului. Kondriatev, realizând cât de mutant este capitalismul (...), a fost primul ce a atras atenția asupra adaptabilității deosebite a acestuia la progresul tehnologic. Și l-a costat viața.

Prima victimă a promovării și generalizării tehnologiei informației este, paradoxal, chiar mecanismul prețurilor (p. 186), bazat pe piața liberă. Neînțelegând cum e cu biții și, mai ales, cu rețele de calculatoare, mâna nevăzută a lui

Adam Smith s-a retras, discret și englezește, în buzunar.

Calculatorul, dar, mai ales, Internetul, au transformat o parte importantă a bunurilor private în bunuri publice, din moment ce costul replicării informației este zero. Acesta este resortul prin care tehnologia informației a schimbat total paradigma pieței libere și a autoreglării prețurilor. Cum a reacționat **capitalul**? În două modalități: Bill Gates et co. (marile multinaționale din domeniul agricol) au dus totul în proprietate intelectuală betonându-se cu patente (trecând grațios printr-un monopol mascat și prelungit, plătind cuvenitele indulgențe în SUA și UE), pe când Google și Samsung au lăsat o importantă cotă de piață surselor deschise, în virtutea principiului „ce nu putem controla, să dăm gratis”. Așa că în capitolul șase, dedicat „mașinii independente” (ne facem că nu înțelegem unde bate autorul) disconfortul creat de turboventilator (bine că nu a fost feon) este compensat cu vârf și îndesat de

eleganța și istorisirii unor experiențe comune, decalate cu un deceniu: primele calculatoare personale, primul modem, prima conexiune la Internet, primul email. Vorba cântecului: „Prima iubire nu se uită niciodată”.

Așa a apărut info-capitalismul din care se poate trece, pe nesimțite, conform unei cărți prin 1999, citată de autor, la „Cyber-Marxism”. Și închei aici această recenzie. Nu înainte de a spune că, după ce am văzut această carte la raft, m-am dus repede pe Kindle să văd cât costă în format e-book. Varianta oferită de editura Litera fiind mai ieftină, am mers pe varianta minimizării costului marginal, cum spune orice carte de economie. Formatul este și unul potrivit, de buzunar, ca un ghid de supraviețuire. Bucurați-vă cât timp mai aveți libertatea de a alege.

Marian Drăgoi